

конфедерації та вищим державним органам її суб'єктів [3, с. 128 – 131].

Відмінності між федеративним і конфедеративним державно-територіальними устроєм кількісні та несуттєві. Конфедерація може бути не лише тимчасовим союзом суверенних держав задля досягнення спільних політичних, економічних, військових та інших цілей, але також і полісуб'єктною, консолідованою, інтегровано-суверенною, похідною державою зі складною формою збалансовано-децентралізованого державно-територіального устрою. Такий устрій аж ніяк не залишився в минулому, а фактично присутній у сучасній світовій державотворчій практиці, маючи реальні перспективи до поширення у процесі інтеграції та кооперації держав, країн і народів з поступовим поєднанням національних та інтернаціональних цінностей людства [4, с. 13].

Отже, сучасний світ характеризується виразно вираженим прагненням держав до інтеграції для вирішення спільних проблем, укладення союзів та утворення наднаціональних міжнародних утворень, універсалізацією правил взаємовідносин. Сучасні конфедеративні утворення виходять за традиційні межі класичних уявлень про них, вбираючи в себе ознаки й елементи федеральних держав, а також нові якості, зумовлені впливом світових інтеграційних процесів. Звідси слідує, що конфедерація – це міжнародно-правове об'єднання суверенних держав на основі укладеного між ними договору, метою якого є співпраця у вирішенні економічних, військових, зовнішньополітичних проблем і поглиблення міждержавної інтеграції в сучасних умовах світової глобалізації. При цьому конфедерація – це не перехідна форма на шляху до федерації, а це стійке міжнародно-правове об'єднання суверенних держав, яке має досить підстав зайняти власне місце на світовій арені.

Список використаних джерел

1. Нагорнюк-Данилюк О. О. Конфедерація як форма міжнародно-правового об'єднання. *Порівняльно-аналітичне право*. Ужгород, 2014. № 1. С. 299–301.
2. Плахтій Ю. В. Категорія «конфедерація» в теорії держави і права. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18. Економіка і право*. Київ, 2011. Вип. 13. С. 69–75.
3. Плахтій Ю. В. Проблема співвідношення правової природи конфедерації та федерації. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право*. Київ, 2010. Вип. 10. С. 126–133.
4. Гамбург Л. С. Державно-територіальний устрій конфедерації у порівняльній характеристиці моделей федеративної та конфедеративної держав. *Юридичний науковий електронний журнал*. Запоріжжя, 2017. № 4. С. 10–13.

Слухач 5-В курсу Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Гаспарян Арман Артюшович¹

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ФІНАНСОВОГО ПРАВА ПРИ СПРАВЛЯННІ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Нещодавно в Україні було прийнято Податковий кодекс [1] (далі – Кодекс), який мав на меті вирішити питання соціально-економічного характеру та консолідувати весь масив податкового законодавства в одному кодифікованому акті.

Звичайно цей документ має велике позитивне значення для регулювання всієї фінансової системи держави, проте він вирішує не всі питання, які є особливо актуальними на сьогоднішній день. А саме, питання щодо оподаткування доходів фізичних осіб, оскільки даний вид податку відіграє провідну роль у бюджетному

¹ Науковий керівник: Плугатир М.В.

наповненні. А з іншого, він є актуальним для самих платників податку, оскільки стосується всіх доходів громадян.

У даному контексті великого значення набуває врахування принципів податкового права при встановленні ставок податків, запровадженні і нарахуванні податкових знижок і пільг. Адже саме принцип справляння податку залежно від рівня доходів породив систему прогресивного оподаткування. Суть даної системи полягає в тому, що при зростанні податкової бази збільшується ставка податку. І, навпаки, при пропорційній системі оподаткування сукупного доходу, менш заможні платники відчувають більший тягар податків ніж заможні, оскільки доля вільного доходу у них менша, а доля податку, яка сплачується за рахунок вільного доходу – вища. Номінально в Україні діє прогресивна система, проте на практиці ми бачимо, що багато ознак пропорційного методу стягнення податків присутні у нашій податковій системі.

Слід зауважити, що Кодекс в багатьох випадках суперечить принципам податкового законодавства, закріплених в ст. 4 Кодексу та доктринально визначених фахівцями фінансового права.

У податковому законодавстві існує принцип справедливості, який полягає у встановленні податків і зборів у відповідності до платоспроможності фізичної особи. Кожен платник податків має вносити справедливу та рівнозначну долю податку відповідно до свого доходу. В Іспанії та Ліхтенштейні даний принцип закріплений на конституційному рівні і полягає в збільшенні прогресії оподаткування фізичних осіб, відповідно до чого ставка податку збільшується із збільшенням задекларованого доходу платника податку [2, с. 208]. Між тим, в Україні діє формально прогресивна (складна прогресивна) система оподаткування доходів, за якою доходи більш заможних верств населення оподатковуються по ставці, що лише на 2 відсотки більше тієї, що застосовується для незаможних осіб (17% та 15% відповідно). Вочевидь, таке становище не є справедливим.

Принцип диференціації на даний час визначений лише доктринально, але на мою думку має важливе значення, оскільки він напряму пов'язаний з тим, що більш високі доходи мають оподатковуватися за більш високими ставками податку. А також, саме цей принцип регулюється положенням закріпленим у ст. 7 Податкового кодексу, в якій висвітлені загальні положення встановлення податків і зборів: «При встановленні податку можуть передбачатися податкові пільги і порядок їх застосування» [1].

Приділяючи увагу концептуальним засадам державної політики в частині оподаткування фізичних осіб слід відзначити, що нормативно закріплений розмір неоподаткованого мінімуму доходів (п. 5 підрозділу 2 розділу XX Кодексу) абсолютно не відповідає реальним умовам економічного життя країни. Таке положення не сприяє вирішенню проблеми зняття фіскального тиску на малозабезпечені категорії населення, оскільки не рівномірно розподіляється тягар податків на різні соціальні групи.

Слід також відзначити, що в Законі України «Про податок з доходів фізичних осіб» [3], якій діяв до набрання чинності Кодексом, податкова пільга для багатодітних сімей була передбачена у розмірі 200% від суми загальної пільги. Між тим, в Кодексі взагалі нічого не сказано про багатодітні сім'ї. Згадується лише про платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років. Так, в п.п.169.1.2. п.169.1 ст. 169 Кодексу зазначено, що платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 100 відсоткам розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи - у розрахунку на кожну таку дитину [1]. До того ж і ця норма в повному обсязі розпочне діяти лише з 01 січня 2015 р. Таке прикре погіршення попереднього становища багатодітних сімей є прямим порушенням не тільки принципів податкового законодавства, а й Конституції України, яка в ст. 22 прямо передбачає, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається

звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Тобто, виходячи із принципів справедливості та диференціації, податок має виконувати фіскальну функцію, і встановлювати ставки виходячи із рівня і значення доходу для кожного конкретного платника, зменшувати тягар оподаткування на доходи бідніших верств населення. Також, на мою думку, було б доцільним встановити ставку податку на рівні 15-17% лише для доходів, які в декілька разів перевищують прожитковий мінімум по Україні. Також дане положення буде у повній мірі відповідати принципу економічної ефективності, суть якого у тому, що податки не повинні перешкоджати розвитку економіки та прагнення суб'єктів оподаткування вкладати власні доходи у створення нового виробництва, чи іншої господарської діяльності. Саме у даному принципі проявляється стимулююча функція податків. Вона знаходить своє відображення у застосуванні механізму соціальних пільг, звільнення об'єкта від оподаткування тощо.

Розглянутий принцип тісно пов'язаний із принципом нейтральності оподаткування, який полягає у встановленні податків і зборів способом, що не впливає на збільшення чи зменшення конкурентоспроможності платника податків. Даний принцип має бути особливо врахований у сучасних реаліях України, оскільки тісно стикається з основною функцією податків – фіскальною, яка головною метою ставить перед собою збалансування витрат бюджету з його надходженнями. А це, в свою чергу, можливе лише у випадку, коли податковий тягар не буде змушувати фізичних осіб приховувати власні доходи та переводити підприємницьку діяльність у тіньове коло.

Таким чином, сучасне недосконале нормативне забезпечення податку на доходи фізичних осіб, як інструменту реалізації державної фінансової політики, гальмує розкриття його фіскального та розподільного потенціалу, стримує властиві йому механізми соціально-економічного стимулювання, що обумовлює необхідність подальшого теоретично обґрунтованого реформування законодавства.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-17.
2. Дубовин В.Н. Конституции зарубежных стран / Сост. В.Н. Дубовин. – М.: «Юрлитинформ», 2003. – 448 с.
3. Про податок з доходів фізичних осіб: Закон України від 22.05.2003 р. № 889-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 37. – стаття 308.

**Слухач Навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ**

Гаак Людмила Олександрівна¹

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України визначені Законом України від 18 вересня 1991 р. «Про інвестиційну діяльність». Цей Закон спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування народного господарства України, розвиток міжнародного економічного співробітництва та інтеграції. Він визначає інвестиції як всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [6, с. 561].

Особливості режиму іноземного інвестування на території України знайшли своє

¹ Науковий керівник: Чорна В.Г.